

Q.P. Code : 13073

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :**
- (1) Answer all questions.
 - (2) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following in one or two sentences 20
 - (a) What is jurisprudence?
 - (b) What is a local custom?
 - (c) How do realists define law?
 - (d) State the literal rule of interpretation.
 - (e) What do you understand by 'peaceful change' as a function of law?
 - (f) Why are possessory remedies appointed by law?
 - (g) What is contingent ownership?
 - (h) What is an accessory right?
 - (i) What is PIL?
 - (j) What is ratio decidendi?

2. Write short notes on any four 20
 - (i) Kinds of rights
 - (ii) Legal personality of Non-human beings
 - (iii) Trusts
 - (iv) Power and liability
 - (v) Obligation
 - (vi) Legislation

3. Answer any two 12
 - (1) A sold his house to B. The house was A's ancestral property which is now the property of B.
 - (a) In respect of the property, who is the person of inherence and who is the person of incidence after the sale.
 - (b) Explain 'title' and 'transfer of title' in the sale.
 - (2) One state 'x' of India passed a statute on agricultural land. There was a good amount of opposition to the statute, yet, due to majority in the assembly of 'x' the statute was passed
 - (a) Can the people opposing the law defy it? Can they disobey? Explain in the light of natural law theory?
 - (b) What will be your advice to the people who oppose the statute?

- (3) X filed a suit against Y for recovery of immovable property. Y claimed that he has title by way of adverse possession
- Define immovable property. Give examples.
 - If Y has to succeed, what should he prove?

4. Answer any four questions in detail.

- Explain the central notion of realist theory of law. State the merits & demerits of the theory.
- Bring out the purpose of law (6) Explain the power of the Supreme Court to do complete justice in a case. (6)
- Explain precedents as a source of law. Compare it with legislation.
- Explain the concept of possession.
- Define right. Explain the different kinds of rights.
- Examine the legal personality of the unborn, dead and drunk persons.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
(२) उजवीकडे गुण दर्शवितात.

१. खालील प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा.

२०

- कायदे तत्त्वशास्त्र काय आहे?
- स्थानिक चालिरिती म्हणजे काय?
- वास्तववादी कायद्याची व्याख्या कशी करतात?
- विश्लेषणाचा शाब्दीक नियम स्पष्ट करा.
- 'शांततापूर्ण बदल' हे कायद्याचे कार्य आहे यातून तुम्हाला काय समजते?
- ताबाविषयक उपाय कायद्याने प्रस्थापित का होतात?
- सशर्त अपण मालकी म्हणजे काय?
- सहाय्यक अधिकार म्हणजे काय?
- जगहितयाचिका म्हणजे काय?
- रेशो डिसिडेन्डी म्हणजे काय?

२. ब्रगेणत्याही चार टिपा लिहा.

२०

- हक्काचे प्रकार
- अमानवीचे कायदेशीर व्यक्तिमत्त्व

- (क) विश्वस्त
- (ड) अधिकार आणि जबाबदारी
- (इ) बंधन
- (फ) कायदेमंडळ

३. कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

(अ) 'अ' ने आपले घर 'ब' ला विकले. हे घर 'अ' ची वडिलोपार्जित संपत्ती होती परंतु आता ती 'ब' ची संपत्ती आहे.

- (१) संपत्तीच्या संदर्भात, वारसात्मक व्यक्ती कोण आहे आणि विक्रीनंतर घटनाक्ष व्यक्ती कोण आहे?
- (२) 'मालकीख' स्पष्ट करा आणि 'मालकीहक्काचे हस्तांतर' विक्रीमध्ये स्पष्ट करा.

(ब) भारतातील 'एक्स' या राज्याने शेतकी जमिनीसंबंधी एक कायदा संमत केला. या कायद्याला चांगल्या प्रमाणात विरोध झाला परंतु विधीमंडळातील बहुमताने हा कायदा संमत झाला

- (१) विरोधक ह्या कायद्याला नाकारू शकतात का? ते या कायद्याचे पालक करू शकत नाही का? नैसर्गिक न्याय तत्वांच्या प्रकाशात स्पष्ट करा.
- (२) या कायद्याच्या विरोधकांना तुम्ही कोणता सल्ला द्याल?

(क) 'एक्स' ने स्थावर मालमत्तेच्या पुर्नलाभासाठी 'वाय' विरुद्ध खटला दाखल केला. 'वाय' ने असा दावा केला की प्रतिकूल कब्जान्वये त्याचा मालकीहक्क आहे.

- (१) स्थावर संपत्ती स्पष्ट करा. उदाहरणे द्या.
- (२) जर 'वाय' ला यशस्वी व्हायचे असेल तर त्याने काय सिद्ध करावे लागेल?

४. कोणत्याही चारांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

(अ) कायद्याच्या वास्तववादी सिद्धांताचा मूलभूत गाभा स्पष्ट करा. या सिद्धांताचे गुणदोष सांगा. ४८ ६

(ब) कायद्याचा हेतू स्पष्ट करा. सर्वोच्च न्यायालयाचे संपूर्ण न्याय करण्याचे अधिकार स्पष्ट करा. ६

(क) न्यायनिर्णय कायद्याचे स्त्रोत म्हणून स्पष्ट करा. त्याची कायदेमंडळाशी तुलना करा. ६

(ड) 'हक्क' व्याख्या करा. विविध प्रकारचे हक्क स्पष्ट करा. ६

(इ) न जन्मलेले मूल, मृत आणि मद्यपी यांचे कायदेशीर व्यक्तिमत्त्व परीक्षण करा. ६